

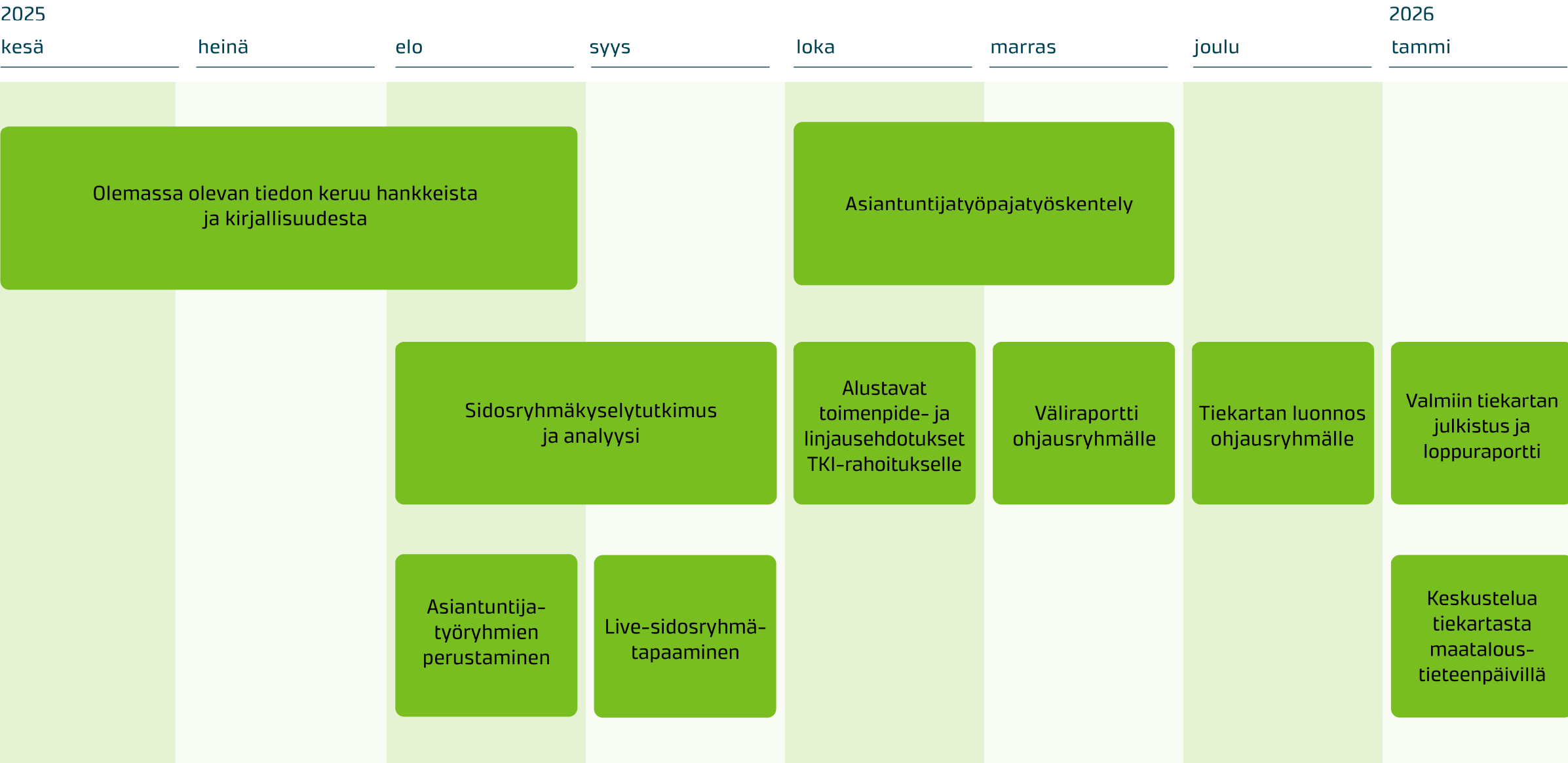
MMM-Tiekartta

*Niko Silvan, erikoistutkija, hankkeen
vetäjä*

**Kasvualusta- ja
kuiviketutannon
kehittämishojelman
hakuinfo 3.12.2025**

**Tiekarttatyön tavoitteena on kartoittaa keinot
turvata kotimaisten kuivikkeiden ja
kasvualustojen saatavuus 2025-2040**

Kuivike- ja kasvualustatuotannon tiekartan valmistelu

Kasvu- ja kuiviketurpeen saatavuus heikentyy nopeasti

Energiaturvetuotannon alasajo on rajoittanut kasvu- ja kuiviketurpeen saatavuutta ja heikentänyt laatua, eli joudutaan toimittamaan kasvualusta- ja kuivikekäyttöön myös maatuneempia turvelaatuja.

Tiekarttaselvityksessä on käynyt ilmi, että kuivike- ja kasvualustaturpeen tarjonta puolittuu jo vuoteen 2028 mennessä, ja loppuu kokonaan 2030-luvun alussa ilman toimenpiteitä.

Suomessa ei ole lähimmän kymmenen vuoden sisällä mahdollista korvata kaikkea kuivike- ja kasvuturvetta muilla materiaaleilla ilman merkittäviä haittoja ja seurannaisvaikutuksia koko Suomelle.

Kasvuturpeen markkinat Euroopassa ja laajemminkin ovat ylikuumentuneet kaikkien kasvualustamateriaalien kysynnän kasvaessa ja tarjonnan laskiessa (mm. Wageningenin selvitys 2025)

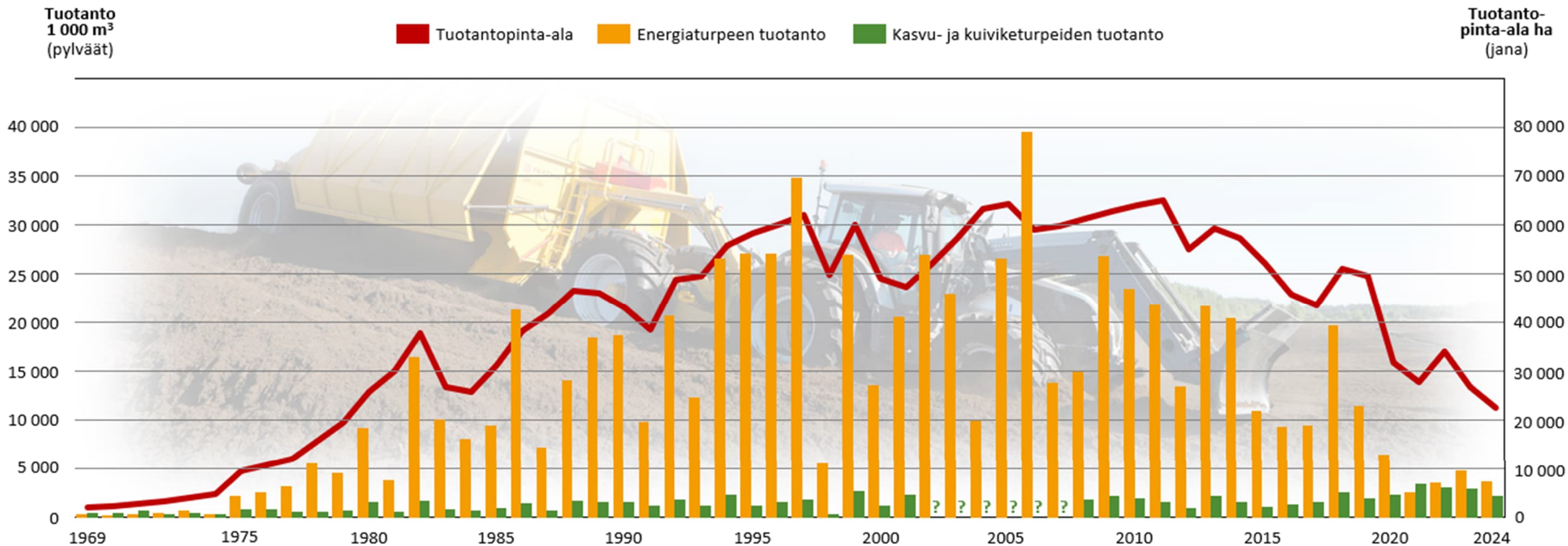
Kasvualusta- ja kuiviketuotannon tiekartta –hanke selvittää kasvualusta- ja kuivikemateriaalien saatavuutta ja etsii keinoja sen parantamiseen ja huoltovarmuuden lisäämiseen.

Kasvualustamateriaalien saatavuuden kehitys 2022 – 2050 hollantilaisen Wageningenin yliopiston selvityksen mukaan

Table 12. Availability of raw materials for growing media in 2022 and 2050

Raw materials	Volume availability (Mm ³)		Share by raw materials (%)	
	2022	2050	2022	2050
Peat	59.1	53 - 63	51%	21%
Coir	12.5	64	11%	22%
Wood fibre	6.0	29.5	5%	10%
Bark	17.0	35	15%	12%
Compost	8.5	37	7%	13%
Perlite	2.3	21	2%	7%
Mineral wool	6.8	15	6%	5%
Soils/tuffs	3.8	9	3%	3%
New		22-32		7%
Total	116	295		

Turvetuotanto Suomessa 1969 – 2024

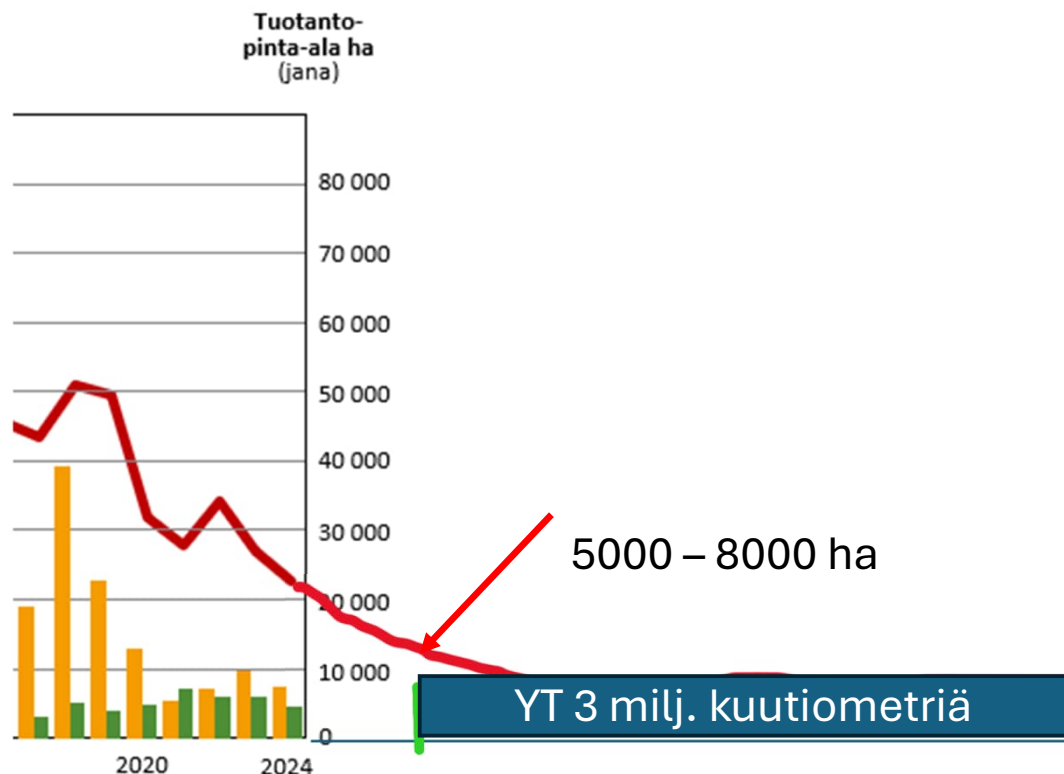
Lähteet: Turveteollisuusliiton vuosikertomukset, Turveteollisuus-lehdet, Suo ja Turve -lehdet, 2005 alkaen Turveteollisuusliiton ja Bioenergia ry:n jäsenkyselyihin perustuvat tuotantotilastot, ympäristö- ja pelastusviranomaisten keräämät tiedot alle 10 hehtaarin alueiden tuotantopinta-alasta.

Turvetuotannon nykytila ja tulevaisuus - ympäristöluvitukset ja sen haasteet

- Turvetuotannon ympäristövaikutukset muodostuvat pääosin maankäytön kautta, eli mitä enemmän tuotantopinta-alaa on käytössä, sitä suuremmat ympäristövaikutukset ovat.
- Tuotannossa oleva pinta-ala on vähentynyt viime vuosina voimakkaasti energiaturvetuotannon alasajon johdosta.
- Nykyinen kuivike- ja kasvuturpeen tuotanto aiheuttaa selvästi pienemmät ympäristöpäästöt kuin yhdistetty energia- ja ympäristöturpeiden tuotanto aikoinaan, johtuen pääosin pienentyneestä tuotantopinta-alasta ja tehostuneista vesiensuojeluratkaisuista.
- Tästä huolimatta ympäristöluvitukset ja sen haasteet muodostavat nykyisin suurimmat rajoitteet kuivike- ja kasvuturpeen tuotannolle.
- Lainvoimaistunutta uutta tuotantoalaa on 2020-luvulla saatu vuosittain kymmeniä tai korkeintaan satoja hehtaareita, kun seuraavaan maankäyttöluokkaan on vastaavana aikana siirtynyt tuhansia hehtaareita.

Nykyisellä laskevalla trendillä turvetuotanto on katoamassa Suomesta 2030-luvulle tultaessa. Toimiva kuivike- ja kasvualustaturpeen tuotannon taso olisi kuitenkin yllättävän alhainen.

Tuotantopinta-ala Energiaturpeen tuotanto Kasvu- ja kuiviketurpeiden tuotanto

2030-luvun alusta eteenpäin ainakin vuoteen 2040

Miten turvata kotimainen kasvu- ja kuiviketurvetuotanto lähitulevaisuudessa ja samalla ehkäistä materiaalien tuontia?

Turvetuotannon ympäristölupamenettelyn sujuvoittaminen

- lupa- ja valvontaviraston sekä elinvoimakeskusten ja hallinnonuudistuksen tavoitteista kiinnipitäminen
- määräajat lupakäsittelylle kokonaisuutena
- valitusmaksut
- kevennetty menettely ennakkovaatimusten ja edellytysten täyttyessä ja pienten, alle 10 ha alueen lupavapaus
- selvitys luvituksen esteistä ja viiveistä
- kasvu- ja kuiviketurpeen maineen parantaminen; turve ei ole ympäristövaikutuksiltaan pahin kaikista, etenkin jos vertaa tuontimateriaaleihin

Selkeän ja ennakoitavan luvituksen avulla voitaisiin ylläpitää riittävää turvetuotantoalaa (5000 – 8000 ha) ja kasvu- ja kuiviketurvetuotannon volyymia (noin 3 Mm3)

- toimialan näkymät vakiintuisivat
- investoinnit tuotantoalan ylläpitämiseksi lähtisivät liikkeelle markkinaehtoisesti → riittävä, kysyntälähtöinen turpeen tarjonta, materiaalien tuonnin väheneminen

Turpeen merkitys kuivikkeiden ja kasvualustojen valmistajille tulevaisuudessa – vaikea korvata muilla materiaaleilla ainakaan lyhyellä aikajänteellä!

•90 %

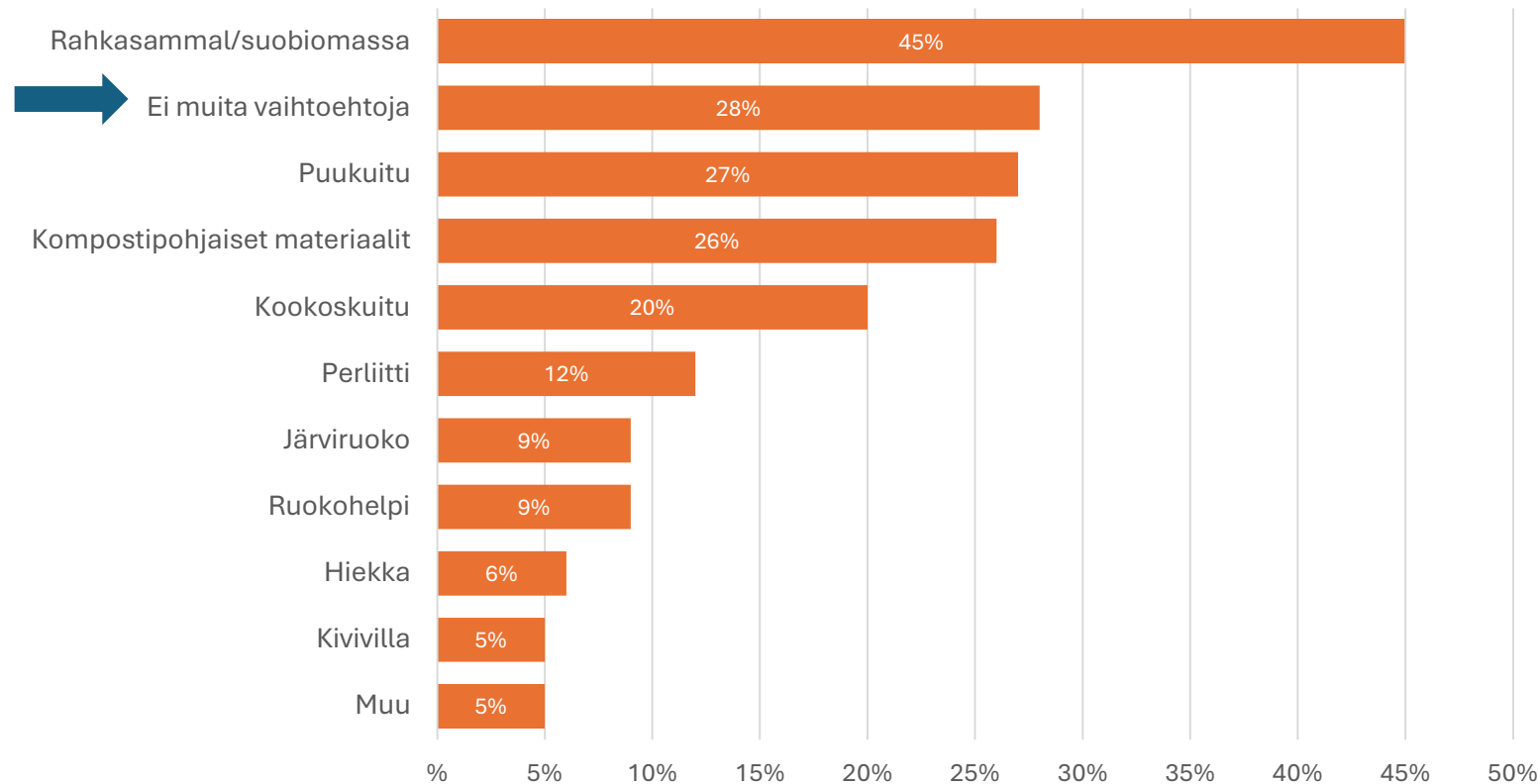
valmistajista oli sitä mieltä, että kasvu- ja kuiviketurpeen saatavuus on turvattava myös tulevaisuudessa.

82 %

valmistajista oli sitä mieltä, että kasvu- ja kuiviketurpeen saatavuus on turvattava tukitoimin, ennen kaikkea ympäristöluvitusta sujuvoittamalla.

Käyttäjien näkemys nykyistä kasvualustamateriaalia täydentävistä ja korvaavista kasvualustamateriaaleista

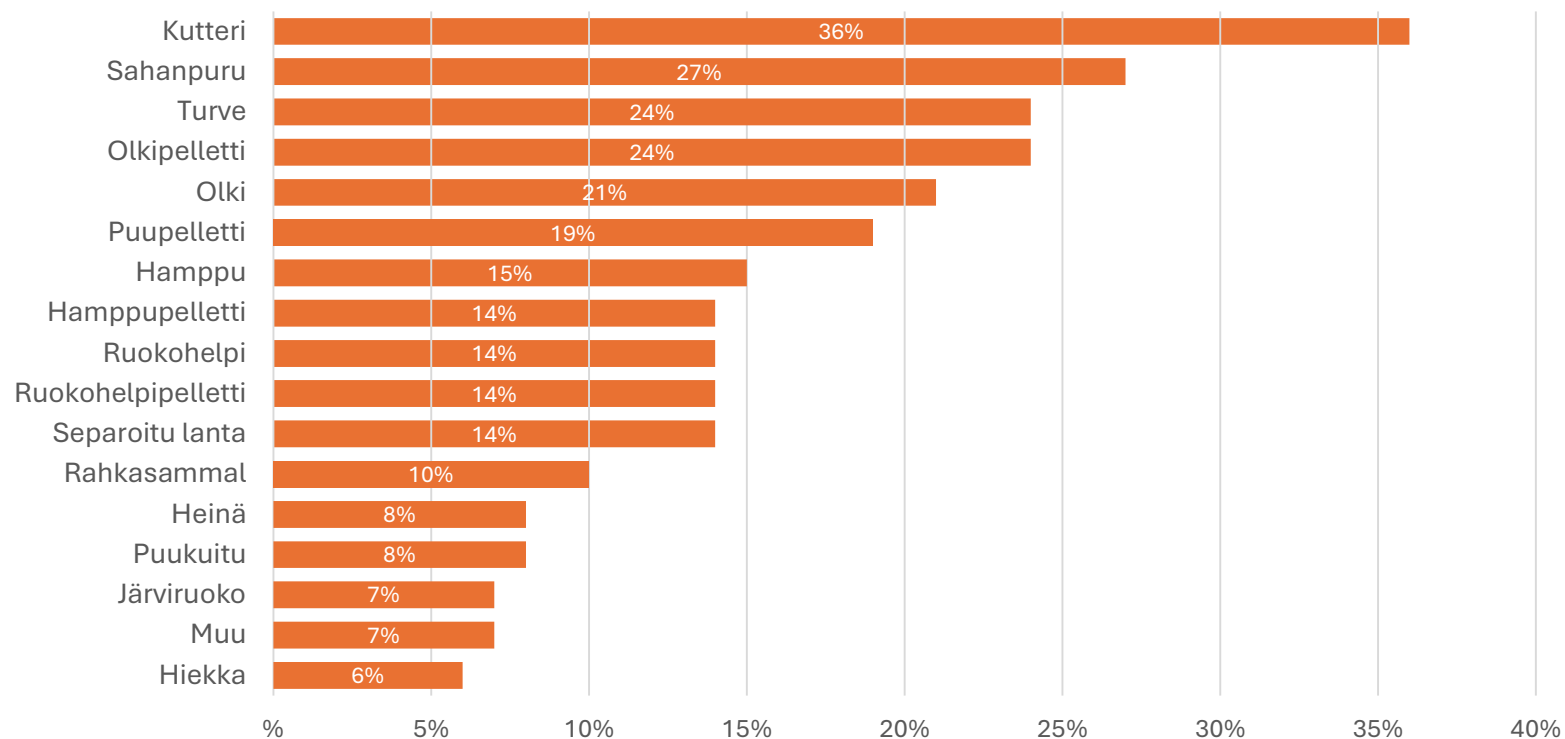
Myös nämä materiaalit voisivat sopia käyttöön:

Muu: biohiili, turve-ruokohelpiseos, puhdistettu peltomulta

Käyttäjien näkemys nykyistä kuivikemateriaalia täydentävistä ja korvaavista materiaaleista

Myös nämä materiaalit voisivat sopia käyttöön:

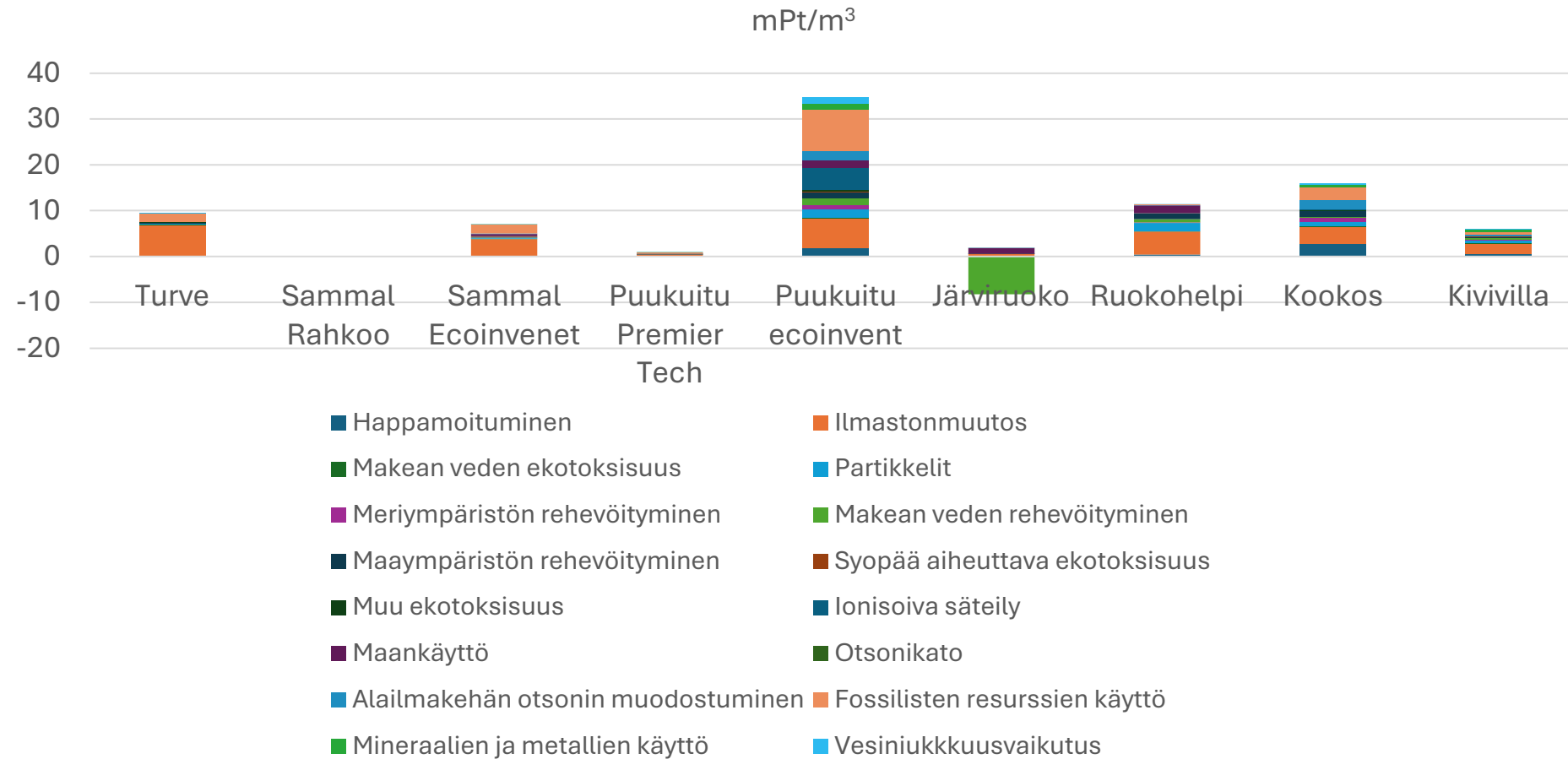

Muu: järviruokopelletti, pellava, kierrätyspaperi, kaurankuori, hienoinen olki/ruokohelpi, olkirouhe, happosäilötty olki

Päätelmiä ympäristövaikutuksista

- Turpeen ympäristövaikutukset ovat suhteellisen suuret, mutta se ei kuitenkaan ole tutkituista materiaaleista läheskään pahin vaihtoehto. Turpeen ympäristövaikutusten suuruus riippuu tuotantosoon ja tuotettavan turpeen (energiaturve vs. ympäristöturpeet) ominaispiirteistä.
- Rahkasammalen ympäristövaikutukset riippuvat voimakkaasti korjuusoon ominaispiirteistä ja ilmasto-oloista (korjuualueen uusiutuvuuskysymykset), vrt. Rahkoo-hanke (Suomi) vs. Ecoinvent (Kanada).
- Puukuidun ympäristövaikutukset riippuvat erittäin voimakkaasti käytetyn puun (neitseellinen vs. sivuvirta, energiankulutuksen ja maankäytön erot) ja prosessissa käytetyn sähkön (uusiutuva vs. fossiilinen) alkuperästä. Mikäli käytetty puumateriaali on neitseellistä ja sähkö ns. keskimääräistä sähköä, päästöt voivat olla jopa suuremmat kuin turpeella.
- Vähän jalostettujen puumateriaalien (esim. kutteri) ympäristövaikutukset ovat erittäin vähäisiä.
- Oljella viljan viljelyn sivutuotteena on vain vähäiset ympäristöpäästöt.
- Ruokohelven suhteellisen suuret päästöt johtuvat mm. viljelyn aikaisista suurista dityppioksidipäästöistä.
- Järviruo'on osalta sen vesistöjä puhdistava vaikutus on avainasemassa. Tämän lisäksi se on ”keruutuote”, jota ei tarvitse viljellä – ei viljelyn päästöjä.
- Tuontimateriaaleista kookos on ympäristövaikutuksiltaan selvästi turvetta parempi (tietyin varauksin kaikkein pahin vaihtoehto), kivivilla taas varauksin jonkin verran turvetta parempi vaihtoehto.

Kokonaiskestävyys

Sidosryhmien näkemyksiä tarvittavista olennaisimmista kehitys-, tutkimus- ja investointitukitoimenpiteistä kuivike- ja kasvualustatuotannon edistämiseksi lähitulevaisuudessa

Turpeen näkeminen runsaana, suomalaisena luonnonvarana ja kotimaisena huoltovarmuustekijänä

Turvetuotannon ympäristölupamenettelyn virtaviivaistaminen, pienten tuotantoalueiden ympäristölupavapaus

Turpeen ja rahkasammaleen viennin vaikutus kotimaiseen kuivikkeiden ja kasvualustojen saatavuuteen

Uusien turvetta täydentävien ja korvaavien kuivike- ja kasvualustamateriaalien testausta tuotantomittakaavassa

Tutkimusta ja koulutusta uusista kuivikkeiksi ja kasvualustoiksi soveltuvista kasveista ja niiden korjuusta

Tutkimusta kuivikkeiden ja kasvualustojen ympäristövaikutuksista ja tarkennuksia vaikutusten laskentaperusteisiin

Investointituet etenkin uusien materiaalien tuotannon skaalaamiseen ylöspäin ja kaupallistamispolun ensi vaiheisiin

Kiitos!